

Nærings- og handelsdepartementet
Ida Skard
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Sigurd Falch

Vår ref.
12/1936

Oslo,
20.06.2012

Deres ref.

Svar med innspill

Det vises til brev fra Nærings- og handelsdepartementet datert 23.03.2012, der vi blir bedt om å gi innspill i forbindelse med evalueringen av maritim strategi.

I regjeringens strategi for miljøvennlig vekst i de maritime næringer, «Stø kurs», som ble lagt fram høsten 2007, er støtte til forskning og utvikling for å fremme innovasjon i de maritime næringene et av de viktige elementene. I strategien er det pekt ut tre nye satsingsområder som skal prioriteres av virkemiddelapparatet:

- Miljø
- Avansert logistikk og transport
- Krevende miljøvennlige maritime operasjoner.

Disse områdene ble foreslått i en dialog mellom myndighetene og næringen i regi av MARUT, og var basert på en bred prosess med næringens aktører, forskningsmiljøene og virkemiddelapparatet. De utpekte områdene er valgt ut fordi de både kan gi grunnlag for nye forretningsmuligheter for norske aktører, foruten at de i stor grad bygger videre på spesialisert kompetanse og erfaring som finnes innenfor norsk maritim næring.

I den maritime strategien er MAROFF-programmet i Forskningsrådet omtalt som et viktig virkemiddel for å realisere strategien, og et av tiltakene i strategien er økte bevilgninger til MAROFF. For 2008 ble budsjettet for ordinære FoU-prosjekter økt med 10 mill. kroner, og det ble i tillegg bevilget 25 mill kroner til oppgradering av utstyr og laboratorier i maritim forskningsinfrastruktur. Økningen fra 2008 på til sammen 35 mill kroner er videreført i de etterfølgende årene. Avsetningen av midler til forskningsinfrastruktur har imidlertid blitt trappet ned og utfaset i 2010, slik at tilgjengelige midler til ordinære FoU-prosjekter har økt tilsvarende. Det ble også gitt en ekstraordinær bevilgning på 20 mill kroner til MAROFF i forbindelse med tiltakspakken for verft og utstysleverandører. Disse midlene ble brukt til å forsterke bedriftenes mulighet til å få støtte til prosjekter innen satsingsområdene i «Stø kurs».

Opptrappingen av bevilgningene til maritim forskning gjennom MAROFF startet i forbindelse med etableringen av MARUT i 2005/2006. De økte bevilgningene har ført til betydelig økt interesse fra aktørene. Dette er illustrert i lysark nr 3 og 4 i vedlegget, som viser utviklingen i omfanget av søkte

og tildelte midler i MAROFF knyttet til søknadsrunder for prosjekter som startet i de angitte årene. Beløpene angir søkt/bevilget støtte totalt over prosjektenes varighet.

Figuren viser søkning og tildeling av midler til ordinære FoU-prosjekter, det vil si Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter. I tillegg ble det tildelt 25 mill. kroner i 2008 og 20 mill kroner i 2009 til oppgradering av utstyr og laboratorier i maritim forskningsinfrastruktur.

Kvaliteten på søknadene til Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter har vært gjennomgående god, og til tross en forholdsvis høy innvilgelsesprosent, som for mange av søknadsrundene har vært på over 50%, har det vært tilfredsstillende konkurranse om midlene. For de to søknadsrundene med oppstart av prosjekter i 2011 var det spesielt mange søknader, og det var da nødvendig å avslå flere meget gode søknader. For prosjekter med oppstart i 2012 har det bare vært en søknadsrunde, og nedgangen i den totale søkningen for dette året har sannsynligvis sammenheng med at det var klart på forhånd at det ville være mindre tilgjengelig midler for nye prosjekter i den runden.

Både søkningen og tildeling av midler til de tre prioriterte satsingsområdene i «Stø kurs» har variert noe. Dette er vist i de vedlagte figurene. Igjen viser beløpene søkt/bevilget støtte totalt over prosjektenes varighet for prosjekter som startet i det angitte året. I alle utlysningene har alle de tre områdene vært prioritert likeverdig, og det er omfanget og kvaliteten på søknadene som har bestemt fordelingen av tildelte midler. Det er de beste søknadene som har fått støtte. Figurene viser at størst søkning om mest tildeling er gitt til området Krevende maritime operasjoner. Miljø har hatt økning, mens Avansert transport og logistikk har totalt sett falt, dog med en tendens til økning mot slutten.

Som et ledd i regjeringens maritime strategi, og som en del av samarbeidet i MARUT, ble det i juni 2010 lagt fram et forslag fra næringen og forskningsmiljøene om en helhetlig maritim forsknings- og innovasjonssatsing i regi av Maritim21. En viktig del av forslaget fra Maritim21 er en nærmere beskrivelse av tematiske prioriteringer i form av utviklings- og forskningsprogram innenfor syv anbefalte innsatsområder. Maritim21 kom også med forslag om nye og endrede virkemidler.

Det var enighet om å starte arbeid med de to innsatsområdene *Effektiv og miljøvennlig energiutnyttelse* samt *LNG – distribusjon og bruk*, og i utlysningen av midler for 2011 og 2012 ble det tatt med at MAROFF vil støtte prosjekter med innovasjons- og forskningsutfordringer som kan bidra til å realisere disse områdene.

I forbindelse med Maritim21 ble det identifisert et behov for å gjennomføre fullskala testing av forsøkteknologi på skip/anlegg i kommersiell drift. Maritim21 foreslo at dette kan realiseres ved å opprette demonstrasjonsprosjekter der flere industriaktører samarbeider om å utstyre slike skip med nye teknologikonsepter for testing og videreutvikling. MAROFF åpnet i utlysningen med søknadsfrist høsten 2011 muligheten for at det innenfor rammen av Innovasjonsprosjekter i næringslivet, kan søkes om slike demonstratorprosjekter. Med dette menes fullskala testing av teknologi som fortsatt er på forskningsstadiet og som ikke egner seg for skalatesting i lab.

Våren 2012 har MAROFF revidert programplanen. De anbefalte innsatsområdene fra Maritim21 er tatt med som prioriterte tematiske områder. Samtidig er de tre prioriterte områdene i «Stø kurs» beholdt. Den reviderte programplanen vil gjelde for utlysning av midler med søknadsfrist høsten 2012 for prosjekter som kan starte i 2013.

I tillegg til MAROFF har Forskningsrådet også andre, bransjeuavhengige ordninger som kan gi støtte innen maritim sektor. Dette inkluderer SkatteFunn som har mange prosjekter med maritime bedrifter.

Det er Forskningsrådets vurdering at de tre prioriterte satsingsområdene fra starten av «Stø kurs» har vært viktige for den maritime næringen, og de har vært et godt grunnlag for utlysning og tildeling av

midler fra MAROFF. Innsatsområdene i Maritim21 gir en nærmere detaljering av hva som nå er viktige prioriteringer for den maritime sektor. Det er økt fokus på energieffektivisering og reduserte utslipp av klimagasser fra skipsfarten. Dette er en stor global utfordring, som det er viktig å legge vekt på for både myndighetene og næringen. Mens det tidligere i tilknytning til nordområdene var mest fokus på maritime operasjoner og aktivitet i tilknytning til olje&gass-utvikling, er det nå også muligheter for transport mellom øst og vest gjennom den nordlige sjørute.

En del forhold som hører hjemme under overskriften *Miljø*, er ikke med i de to innsatsområdene *Effektiv og miljøvennlig energiutnyttelse* samt *LNG – distribusjon og bruk*. Dette gjelder utslipp til luft og sjø knyttet til for eksempel NOx, svovel, ballastvann, bunnstoff. Etter Forskningsrådets vurdering er dette viktige områder som også bør prioriteres i tiden framover. Disse områdene er også viktige bidrag i regjeringens satsing på miljøteknologi gjennom ulike virkemidler.

Bortsett fra transport i nordområdene, er satsingsområdet *Avansert transport og logistikk* ikke med i forslaget fra Maritim21. Dette er forståelig utfra at næringen i dag har et stort fokus på aktiviteter knyttet til olje&gass-utvinning. Etter Forskningsrådets vurdering har dette tradisjonelt vært et viktig område for norsk skipsfartsnæring og vi har gode fagmiljøer og en sterk stilling på området. Vi tror at det også vil bli et viktig område i framtiden.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Sigurd Falch
Spesialrådgiver

Vedlegg

Dette dokumentet er ekspedert uten underskrift